

Demografi

For at sikre, at de afsatte budgetter stemmer overens med det forventede antal borgere på de enkelte områder og det besluttede serviceniveau, er der årligt ifm. budgetlægnings behov for at justere forventningen til antallet af borgere og sammensætningen heraf. Dette kaldes i budgettet "Demografiregulering".

Demografireguleringen sker på baggrund af kommunens befolkningsprognose, som udarbejdes hvert år. Prognosen bruges til at kunne beregne den økonomiske konsekvens af befolkningsudviklingen i Faxe.

For hvert område beregnes der et budgetbehov for de kommende fire budgetår, som holdes op mod det aktuelle vedtagne budget for de kommende fire budgetår. Forskellen afspejler om budgettet skal opskrives eller nedskrives i de enkelte år, og dette giver den indlagte demografiregulering.

Beregning af demografi på dagtilbudsområdet

Beregningen af demografi på dagtilbudsområdet består af beregninger af budget til vuggestue, børnehave, dagpleje, privat pasning, pasning af egne børn, tilskud til privatinstitutioner, fritidshjem, fritidsklub, forældrebetaling, fripladstilskud, søskendetilskud og mellemkommunale betalinger.

Grundlaget for beregningen af budgetbehovet er den vedtagne befolkningsprognose for Faxe Kommune.

For alle underområder forudsættes der, at den samme andel, som i dag benytter de enkelte tilbudstyper, vil anvende tilbuddet i de kommende 4 budgetår. Budgetbehovet følger derfor stort set 1:1 den demografiske udvikling i antallet af børn i aldersgrupperne.

Konkret beregnes budgetbehovet ved at befolkningsprognosens børnetal indgår som input i de politisk vedtagne budgetmodeller eller ganges med de politisk vedtagne takster, som tilsammen giver et budgetbehov.

Demografiregulering 2026-2029 på dagtilbudsområdet (marginalændring)

Ændring - budget, 26-pl (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Dagtilbudsområdet	-11,2	-13,6	-12,8	-14,0

Beregning af demografi på skoleområdet

Beregningen af demografi på skoleområdet består af beregninger af budget til folkeskole, SFO, privatskoler, efterskoler, forældrebetaling, fripladstilskud, søskendetilskud og mellemkommunale betalinger.

F A X E K O M M U N E

I det følgende beskrives metoden for beregningen af budgetbehov på de enkelte områder under skoleområdet.

Folkeskoleområdet

På **folkeskoleområdet** tildeles der først og fremmest økonomi på baggrund af antallet af klasser. Demografiberegningen ser på, hvor mange kommende 0. klasser, der forventes at blive oprettet på baggrund af befolkningsprognosens forventede børnetal for de årgange, som skal starte i 0. klasse. Her tages der udgangspunkt i hvor stor en andel der historisk set (gennemsnit af seneste 4 år) er startet på den lokale folkeskole. Året efter "rulles" 0. klassen til 1. klasse. Demografiberegningen ser altså ikke på, at der på f.eks. 1. årgang på en skole forventes at komme en ekstra elev, da budgettet først og fremmest beregnes på baggrund af antallet af klasser.

Ovenstående metode giver hvert skoleår et samlet antal klasser og elever, som indgår som input i den politisk vedtaget budgetmodel, og som giver et budgetbehov.

Det er væsentligt at bemærke, at budgetbehovet ikke nødvendigvis følger befolkningsudviklingen 1:1, da det er små udsving lokalt i antallet af elever, som kan udløse budget til en ekstra klasse, hvis antallet overstiger det lovbestemte klasseloft på 26 og 28 elever i hhv. 0.-2. klasse og 3.-9. klasse.

SFO-området

På **SFO-området** tages der udgangspunkt i det forventede antal elever i 0.-3. klasse på en given skole, som vælger SFO1 og elever i 4.-6 klasser, som vælger SFO2. Her tages der udgangspunkt i andelen de seneste 2 år, som har valgt at gå i SFO1 og SFO2. Der er på tværs af kommunen stor variation i, hvor stor en andel, som benytter SFO-tilbuddet, og hvis der forventes flere børn i en skole med høj andel i SFO, vil budgetbehovet stige mere end, hvis der forventes tilsvarende børn i en skole med lavere andel i SFO.

Ovenstående metode giver hvert skoleår et antal SFO-børn, som indgår som input i den politisk vedtaget budgetmodel, og som giver et budgetbehov.

SFO forældrebetaling

Ift. **forældrebetaling** tages der udgangspunkt i ovenstående antal SFO-børn ganget med den politisk besluttede takst.

Fripladstilskud og søskendetilskud

Ift. **fripladstilskud og søskendetilskud** tages der udgangspunkt i at det er den samme andel, som sidste år modtog tilskud. Fripladstilskud og søskendetilskud følger altså 1:1 forældrebetalingen og SFO-børnetallet.

Tilskud til privatskoler og efterskoler

Ift. **tilskud til privatskoler og efterskoler** ses der på sidste års andel i aldersgruppen som anvendte tilbuddene. Der forudsættes, at samme andel af aldersgruppen vælger tilbuddet i de kommende 4 budgetår, og budgetbehovet vil afhænge af befolkningsprognosen for aldersgrupperne. Budgetbehovet vil også afhænge af den statslige fastsatte takst for kommunale tilskud til privatskoler og efterskoler, som nogle gange prisfremskrives anderledes end de kommunale budgetter.

Demografiregulering 2026-2029⁵ på skoleområdet (marginalændring)

Ændring - budget, 26-år (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Skoleområdet	-4,0	-3,5	-2,8	-2,2

Demografiregulering i budget 2026-2029

Beregning af demografiregulering på ældreområdet

Befolkningsprognose Budget 2026-2029

I den nye befolkningsprognose for 2025 er der fokus på de kommende fire år 2026-29, da det er denne periode, der udarbejdes nyt budget for.

Befolkningsprognosen 2025 og frem viser en svag stigningen i antal af borger i alt (0,8% fra 2025 til 2029). Dog forventes antal ældre borger 67+ at stige med hele 6,7% i samme periode.

Befolkningsudvikling i Faxe Kommune 2025 – 2029 vises i nedenstående tabel.

FAXE KOMMUNE

Befolkningsprognose 2024	2025	2026	2027	2028	2029*
0-66	29.990	30.191	30.201	30.138	30.138
67-74	3.686	3.672	3.699	3.760	3.760
75-79	2.014	2.055	2.022	2.004	2.004
80-84	1.403	1.477	1.561	1.586	1.586
85-89	658	681	727	788	788
90-94	233	254	260	278	278
95+	61	61	64	65	65
I alt	38.045	38.391	38.535	38.161	38.161

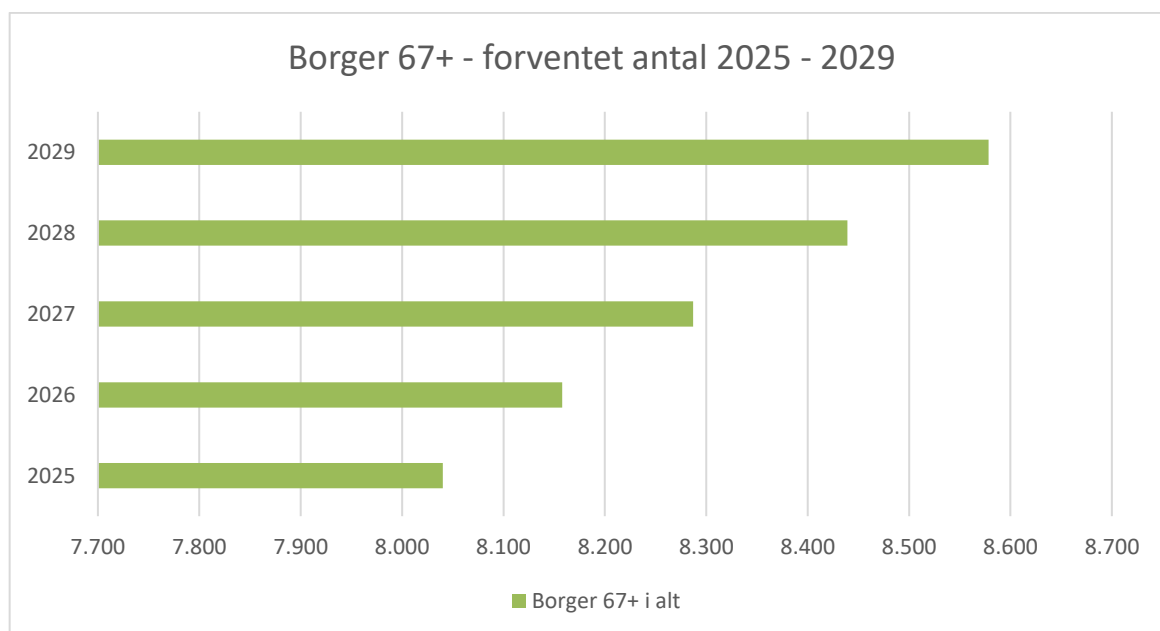
*Udgangspunkt for 2029 er samme befolkningstal, som er blevet indbugetteret for 2028, da budget 2029 er ren kopi af budget 2028.

Befolkningsprognose 2025	2025	2026	2027	2028	2029	Ændring 2025 - 2029 antal	Ændring 2025 - 2029 procent
0-66	29.772	29.732	29.770	29.666	29.518	-254	-0,9%
67-74	3.674	3.653	3.684	3.755	3.820	146	4,0%
75-79	2.019	2.046	2.005	1.983	1.924	-95	-4,7%
80-84	1.387	1.466	1.552	1.582	1.636	249	17,9%
85-89	663	674	718	773	838	175	26,4%
90-94	232	258	264	282	298	66	28,3%
95+	65	60	63	64	64	-1	-2,3%
I alt	37.812	37.890	38.057	38.105	38.097	285	0,8%
Borger 67+ i alt	8.040	8.158	8.287	8.439	8.578	538	6,7%
	1,5%	1,6%	1,8%	1,7%			

Marginalændring - befolkning	2025	2026	2027	2028	2029
0-66	-218	-459	-431	-472	-620
67-74	-12	-19	-15	-6	59
75-79	5	-9	-17	-21	-80
80-84	-16	-11	-9	-4	50
85-89	5	-7	-9	-14	51
90-94	-1	4	4	4	20
95+	4	0	-1	-1	-2
Ændring i alt	-233	-501	-478	-513	-521
Heraf ændring borger 67+:	-15	-42	-47	-41	98

Rettes blikket mod udvikling mellem sidste års demografiprognose og nuværende prognose, opleves her et faldt i antal af borger i kommunen, herunder faldt i antal af borger 67+. Marginalt fald mellem de to prognoser viser nedgang med 42 ældre borger alene i 2026.

Figur 1. Udvikling i antal af ældre 67+ i Faxe Kommune 2025 – 2029

F A X E K O M M U N E

Demografiregulering på ældreområdet i Faxe Kommune Budget 2026-2029

Udviklingen i både antal af borger samt aktivitets behov i de enkelte aldersgrupper har betydning for demografiberegningerne. Kommunens økonomi afhænger af de udgifter, der er direkte baseret på antallet af borgere (mængde) samt af det serviceniveau, som borgerne får (pris). I udgangspunktet bør serviceniveauet forblive uændret og holdes på det politisk vedtaget niveau. Niveaue af plejen kan dog også være påvirket af ændring i borgerens almen tilstand, opgaveglidning fra regionen mv.

Pris x mængde i demografireguleringen af budget 2026-2029

For de områder, hvor der visiteres timer pr. borger, er niveauet baseret på baggrund af aktivitet. Det betyder, at administrationen har forholdt sig til hvor mange timer en borger i de forskellige aldersgrupper i gennemsnit har modtaget i 2024.

Generelt kan man se at tidligere års vedtagende besparelser påvirker aktivitetsbehovet, hvor både rehabilitering og ændrede kvalitetsstandarder for praktisk hjælp har givet faldt i aktivitet pr. borger.

Samtidig er der tilgang af antal borger, som modtager hjælp. Det er især de ældre borgergrupper som vokser, både som udtryk for demografisk vækst, men også grundet stigende plejebenhov.

Prisen pr. visiteret time er i udgangspunkt regnet ud fra regnskab 2024 med få nødvendige korrektioner fx trepartsmidlers virkning i 2025 og forventning til ændret beregningsgrundlag for fritvalgspriser (ældrelov).

Prisen er ikke justeret med konsekvenserne af ældrelovs påvirkning af interne afregningspriser, da konsekvensen er ukendt på nuværende tidspunkt.

Prisen pr. borger beregnes som antal timer pr. borger i de enkelte aldersgrupper gange timeprisen og det er denne pris, der ganget med den samlede befolkningsprognose giver budgettet. Demografireguleringen beregnes ved at sammenholde det nye beregnede budget med det eksisterende budget, der er baseret på sidste års befolkningsprognose. I praksis indeholder demografireguleringen derfor bl.a. forskellen mellem befolkningsprognose 2024 og den nye befolkningsprognose for 2025.

De økonomiske konsekvenser af forskellen mellem befolkningsprognoserne, dvs. demografireguleringen, er sammenfattet i nedenstående tabel.

Ændring - budget, 26-pl (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Udekørende funktioner	-1,74	-3,19	-3,59	0,90
Træning	-0,27	-0,15	-0,13	0,04
SSU i alt	-2,01	-3,64	-3,72	0,94

*Tal er afrundet

F A X E K O M M U N E

Den samlede demografiregulering viser at faldende antal ældre borger fra befolkningsprognose 2024 til 2025 samt virkning af ændret kvalitetstandarder og rehabilitering bidrager til lavere udgangspunkt for behov, da niveauet for hjælp blev bremset op i 2024.

Demografireguleringen medfører i 2026 mindre udgifter på knap 2 mio. kr. i forhold til, hvad der blev forventet i sidste års budget for 2026. Også i 2027-28 er der lavere udgiftsbehov på omkring 3,6 mio. kr.

Det eksisterende budget for budgetperiode 2025-28 indeholder ikke budget for 2029. Manglende tidligere regulering ift. befolkningstal i 2029 medfører som regel store udsving i demografireguleringen i sidste budgetår. Derfor er der en positiv regulering på 0,9 mio. kr. i det sidste budget år.

De enkelte fagområder

I budget 2025-2028 foretages demografitilpasning på følgende områder:

- Udekørende funktion: kommunal og privat hjemmepleje samt sygeplejen
- Træningsområdet

Justerede budgetområder – Udekørende funktion

Området dækker regulering af både kommunal og privat hjemmepleje samt sygeplejen under ét.

Stigning i demografiregulering af udekørende budget kan forklares med:

Mængde

Som tidligere nævnt indeholder befolkningsprognosen en vækst i antal af ældre borger på omtrent 1,5-1,8% årligt frem mod 2029. Væksten er lavere end i tidligere prognoser.

Stigningen i antallet af ældre borgere kombineret med et, med alderen, stigende plejebæbehov betyder at aktivitetsudvikling (mængde) vokser mere end selve befolkningstilvækst og forventes at være på ca. 2,4 – 2,7% om året, jf. nedenstående tabel.

Aldersgruppe	2024	2025	2026	2027	2028	2029
0-66	55.175	55.013	54.938	55.010	54.817	54.543
67-74	31.266	31.750	31.567	31.840	32.446	33.008
75-79	37.503	36.721	37.218	36.471	36.064	34.985
80-84	36.331	38.912	41.135	43.539	44.382	45.893
85-89	36.728	38.168	38.818	41.355	44.523	48.263
90-94	33.043	34.532	38.386	39.243	41.986	44.291
95+	13.703	14.601	13.561	14.232	14.419	14.265
i alt	243.750	249.696	255.623	261.691	268.637	275.248
Vækst		2,4%	2,4%	2,4%	2,7%	2,5%

* Forventet aktivitet indeholder ikke nye og stigende aktivitetsreducerende tiltag vedtaget ved tidligere års budget forlig.

F A X E K O M M U N E

Antal visiterede timer pr. borger, er et udtryk for det serviceniveau, som er politisk godkendt gennem kvalitetsstandarder på området. Som regel skal demografi-regulering tilgodese stigende aktivitet udelukkende grundet befolkningsvækst. Hvis udmøntning af kvalitetsstandarder via visitering, viser et stigende antal visiterede timer pr. borger i kommunen, kan det være udtryk for højere serviceniveau end det politisk aftalte. Kommunen oplever dog fald i antal af visitere timer pr. borger i næste alle ælder grupper. Dette er udtryk for implementering af tidligere års reducerende tiltag på området for praktisk hjælp og rehabilitering.

For borgerne i gruppen 90+ stiger aktiviteten fortsat fra 2023 til 2024. Det er administrationens vurdering at plejebenhov for disse borgere vokser markant, som resultat af opgave glidning fra sygehusvæsenet (SUL ydelser). Derfor medtages, også i år, dette stigende behov i grundlag for aktivitetsvurdering for årene frem, da opgaven ikke kan påvirkes af evt. ændring af kommunale kvalitetsstandarder. Denne demografijustering indeholder dermed også et element af selve genberegningen af aktivitet på området.

Pris

Prisen er genberegnet på baggrund af regnskab 2024. Der opstår en minimal prisjustering ift. sidste års grundlag, som skyldes:

- Lønstigninger på baggrund af trepartsforhandlinger – virkning 2025
- Ældrelovens konsekvenser for beregning af priser fra juli 2025: forhøjet overheadprocent, aktivitets og omkostnings ændring ift. selvvalgte hjælpere.

I 2029 sker der en større opjustering, som skyldes, at det sidste overslagsår altid blot er en videreførelse af året før, og der ligger derfor ikke allerede en stigende profil i budgettet fra 2028 til 2029 baseret på befolkningsvækst i dette år.

Ældrelovens påvirkning af økonomi for 2026 og frem.

Administrationen kan endnu ikke vurdere, hvordan den nye afregningsmodel på ældreområdet vil påvirke udgifterne. Noget tyder dog på at overgang til mere gennemsnitlige afregningssystem baseret på døgnforløbstakster for gennemsnits afregnet aktivitet (vs. tidligere timepriser) kan vise sig udgiftsdrivende.

Virkning af ældrelov i 2026 vil endnu ikke have det fulde effekt, idet borgerne på 67+ først skal revisiteres. I takt med revisitering af borger på 67+ til forløb, anbefales der løbende kontrol beregning af virkning af den nye afregningsmetode.

For årene 2027 og frem anbefales det at medtage konsekvenserne af implementering af ældrelov i genberegning af pris i demografijusteringen til budget 2027-2030.

F A X E K O M M U N E

Træning

Mængde

Grundlaget for beregningen er baseret på disponerede timer. Aktiviteten i 2024 ligger under 2023-niveau på trods af stigende efterspørgsel efter træningsaktivitet (flere borger). Årsagen hertil er overgang til flere gruppeforløb i stedet for individuelle forløb. Det er dermed træningsafdelingens effektive tilpasning af aktivitet til ressourcer samt med lavere vækst som giver nedgang i rammen på 260 t. kr. i år 2026.

Pris

Beregningen på træningsområdet tager udgangspunkt i træningsafdelingens regnskabsresultat for 2024 uden yderligere korrektioner.